

บันทึกข้อความ

สำนักโรคไม่ติดต่อ
 ชั้นที่ 1271.6
 ชั้นที่ - 4 พ.อ. 2553
 วันที่ 10.09.53

ส่วนราชการ กรมควบคุมโรค กลุ่มตรวจสอบภายใน โทร.0-2590-3018

ที่ สร 0426/ว 645 วันที่ 27 เมษายน 2553

เรื่อง ส่งรายงานผลการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ประจำปีงบประมาณรายจ่าย 2553 รอบ 6 เดือนแรก (ตุลาคม 2552-มีนาคม 2553)

เรียน ผู้อำนวยการสำนักโรคไม่ติดต่อ

ด้วยกรมควบคุมโรค ได้รับรายงานผลการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน และรายงานผลการตรวจสอบกองทุนโลก (Global Fund) ประจำปีงบประมาณรายจ่าย 2553 รอบ 6 เดือนแรก (ตุลาคม 2552-มีนาคม 2553) รายละเอียดดังที่ได้แนบมาพร้อมนี้

กรมควบคุมโรค พิจารณาแล้วเห็นว่ารายงานผลการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน และรายงานผลการตรวจสอบกองทุนโลก (Global Fund) ประจำปีงบประมาณรายจ่าย 2553 รอบ 6 เดือนแรก (ตุลาคม 2552-มีนาคม 2553) เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานของท่าน ควรนำมาพิจารณาและทบทวนผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ผ่านมา จะช่วยลดข้อผิดพลาดเดิม ๆ ที่สามารถนำมาแก้ไขและปรับปรุง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานต่อไปได้ จึงขอส่งรายงานฯ ดังกล่าว จำนวน 1 ชุด มาพร้อมนี้

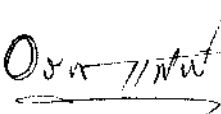
จึงเรียนมาเพื่อ โปรดทราบ และแจ้งเวียนเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทราบ และใช้ประโยชน์ต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณ

 (นายมานิต สิริตันติกานนท์)
 อธิบดีกรมควบคุมโรค

เรียน ผอ.ก.สำนักโรคไม่ติดต่อ

- 1 เพื่อโปรด ทรงม. เท็จ ดวัธ แจ้งจับ กลุ่ม/ส่งง/ยื่น
- 2 มอของเวมยงใจ ดังมา เมื่อเขียนแจ้งทง เิงทง
 ยื่นก่ต่อไป

16
 ๓๓๖/๒๕๕๐
 นพ.วค

 7 4 ๒ ๕ ๖
 นายอนุชิต แสงงวน
 หน่วยงานบริหารทั่วไป

(นายภานุวัฒน์ ปานเกตุ)
 ผู้อำนวยการสำนักโรคไม่ติดต่อ
 18 พ.ค. 2553

รายงานผลการตรวจสอบภายใน
รอบ 6 เดือนแรก (ตุลาคม 2552 - มีนาคม 2553)
ประจำปีงบประมาณรายจ่าย 2553
กลุ่มตรวจสอบภายใน กรมควบคุมโรค

ปีงบประมาณรายจ่าย 2553 กลุ่มตรวจสอบภายในได้รับอนุมัติให้ดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณภาพงานตรวจสอบภายใน ประกอบด้วย 2 กิจกรรม โดยกิจกรรมที่ 1 การสอบทานการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัดกรมควบคุมโรค โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อให้มั่นใจว่า การดำเนินงานของหน่วยงานมีการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับนโยบายแผนงาน กฎ ข้อบังคับ ระเบียบปฏิบัติที่กำหนดไว้ รวมทั้งมติคณะรัฐมนตรี
2. เพื่อให้มั่นใจว่า ข้อมูลในรายงานการเงินของหน่วยงานมีความถูกต้อง เพียงพอ ครบถ้วน เชื่อถือได้และทันเวลา ผู้บริหารสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือประกอบการตัดสินใจได้
3. เพื่อให้มั่นใจว่า การบริหารงบประมาณในการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และประหยัด
4. เพื่อให้มั่นใจว่า ระบบควบคุมภายในของหน่วยงาน มีประสิทธิผลเพียงพอ และเหมาะสมเป็นไปตามมาตรฐานการควบคุมภายใน

กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานรวมทั้งสิ้น 15 หน่วยงาน

งบประมาณในการดำเนินงาน 390,000 บาท

เป้าหมายในรอบ 6 เดือนแรก คือในไตรมาสที่ 1 - 2 (ตุลาคม 2552 - มีนาคม 2553) กำหนดไว้ 9 หน่วยงาน ได้แก่

1. สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา
2. สำนักโรคติดต่อนำโดยแมลง (กองทุนโลกด้านมาลาเรีย)
3. สำนักงานบริหารโครงการกองทุนโลก
4. สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 จังหวัดขอนแก่น
5. นิคมโนนสมบูรณ์ จังหวัดขอนแก่น
6. สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 จังหวัดนครศรีธรรมราช
7. สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 8 จังหวัดนครสวรรค์
8. สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 จังหวัดอุบลราชธานี
9. ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อนำโดยแมลงที่ 7.2 มุกดาหาร

ส่วนในรอบ 6 เดือนหลัง คือในไตรมาสที่ 3 - 4 (เมษายน - กันยายน 2553) กำหนดไว้

6 หน่วยงาน ได้แก่

1. สถาบันบาราศนราดูร
2. สำนักโรคเอดส์ วัณโรค และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
3. ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อนำโดยแมลงที่ 9.3 แม่สอด
4. กองคลัง
5. สำนักวัณโรค (กองทุนโลก-ด้านวัณโรค)
6. สำนักโรคเอดส์ วัณโรค และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (กองทุนโลก-ด้านเอดส์)

การจัดทำสรุปรายงานผลการปฏิบัติงานในรอบ 6 เดือนแรก แยกเป็น 2 ชุด โดยแยกรายงานการตรวจสอบกองทุนโลก (Global Fund) ไว้ต่างหากอีกชุดหนึ่ง

ผลการดำเนินงานในรอบ 6 เดือนแรก

ดำเนินการได้ 9 หน่วยงาน เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ คิดเป็นร้อยละ 100

ขอบเขตการตรวจสอบ

1. รายงานการเงิน และการจัดทำบัญชี ปีงบประมาณ 2552 – 2553
2. เงินอุดหนุนราชการ
3. ลูกหนี้เงินยืมราชการ
4. การควบคุมพัสดุ
5. ผลการดำเนินงานโครงการตามแผนปฏิบัติราชการ และโครงการวิจัย ปีงบประมาณ 2552
6. เงินบำรุง
7. สอบทานระบบควบคุมภายใน

สรุปประเด็นที่ตรวจพบ โดยแบ่งเป็นแต่ละด้านได้ดังนี้

1. ด้านการเงินการบัญชี (Financial Audit)

จากการตรวจสอบการบันทึกบัญชีและรายงานการเงินของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคทั้ง 5 แห่ง พบว่ามีการจัดทำบัญชีไว้เป็นปัจจุบัน สามารถจัดทำงบการเงินประจำปี 2552 ได้แล้วเสร็จ สำหรับศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลงที่ 7.2 มุกดาหาร ยังไม่ได้จัดทำงบการเงินประจำปี 2552 และกระดาดำทำการปรับปรุงบัญชีส่งให้กองคลังเพื่อปรับปรุงยอดสิ้นปี

ประเด็นปัญหาที่พบเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี หอจะสรุปได้ดังนี้

- 1.1 การจัดทำบัญชีในระบบมือและระบบ GFMS มีการบันทึกรายการบางรายการไม่ถูกต้องตามหลักการบัญชีที่กรมบัญชีกลางกำหนด
- 1.2 ไม่ได้จัดทำบัญชียอดเงินฝากธนาคารในงบประมาณ และนอกงบประมาณ
- 1.3 ไม่มีการตรวจสอบงบทดลองประจำเดือนในระบบ GFMS กับระบบมือ
- 1.4 มูลค่าสินทรัพย์ในระบบ GFMS ที่ปรากฏในรายงานการเงินไม่ตรงกับมูลค่าในทะเบียนทรัพย์สิน
- 1.5 บางหน่วยงานมีการจัดเก็บเอกสารประกอบการลงบัญชีไม่เป็นระบบ มีการจัดทำใบสำคัญการลงบัญชีในแต่ละรายการที่เกิดขึ้นแล้วแต่ไม่ได้ส่งให้เจ้าหน้าที่บันทึกบัญชี

ผลกระทบ

- การบันทึกบัญชีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กรมบัญชีกลางกำหนด ทำให้งบทดลองในระบบมือมีผลแตกต่างจากงบทดลองระบบ GFMS รายงานการเงินขาดความน่าเชื่อถือ ผู้บริหารไม่สามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลทางบัญชีได้

- การไม่จัดทำบัญชียอดเงินฝากธนาคารในงบประมาณและนอกงบประมาณ ทำให้ผู้รับผิดชอบไม่ทราบข้อผิดพลาดเช่น เงินขาดบัญชี หรือเงินเกินบัญชี เป็นต้น ซึ่งอาจเกิดจากการบันทึกบัญชีของหน่วยงานหรือธนาคาร หากเวลาผ่านไปหลายๆ เดือน จะเกิดความยุ่งยากในการค้นหาข้อผิดพลาดเคลื่อนด้วย

- การไม่ตรวจสอบความแตกต่างระหว่างการบันทึกรายการในระบบมือ เช่น งบทดลอง และทะเบียนสินทรัพย์ กับระบบ GFMS อย่างสม่ำเสมอ เมื่อเวลาว่างเลยไปจะทำให้เกิดความยุ่งยากในการค้นหาข้อผิดพลาดเคลื่อน เพื่อจัดทำกระดาดำทำการปรับปรุงบัญชีให้ถูกต้อง

- การจัดเก็บเอกสารไม่เรียบร้อย จะทำให้ยุ่งยากในการค้นหาและตรวจสอบ ส่วนการไม่ส่งมอบเอกสารการบันทึกบัญชีให้แก่เจ้าหน้าที่บันทึกบัญชี ทำให้การลงบัญชีไม่ครบถ้วน

สาเหตุ

- เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการจัดทำบัญชีขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการบัญชีที่กรมบัญชีกลางกำหนด และมีความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในระบบ GFMS คลาดเคลื่อน ประกอบกับไม่มีการติดตามข่าวสารที่กรมบัญชีกลางเผยแพร่ทั้งใน Website หรือเป็นหนังสือเวียนอย่างสม่ำเสมอ จึงทำให้ไม่ทราบ และไม่ได้ปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนด/ หนังสือสั่งการ

- บางหน่วยงานมีการหมุนเวียนงาน (Job Rotation) หรือมอบหมายให้พนักงานราชการเป็นผู้จัดทำบัญชีและรายงานการเงิน แต่ก็ไม่มีการกำกับติดตาม หรือสอนงาน ทำให้การบันทึกบัญชีผิดพลาด

- เอกสารการจ่ายที่ไม่ได้ส่งให้เจ้าหน้าที่บันทึกบัญชีนั้น เกิดจากไม่ได้กำหนดผังทางเดินของงาน (Work Flow) หรือกำหนดไว้ แต่ไม่มีการกำกับติดตามการปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่กำหนด

ข้อเสนอแนะ

- ผู้บริหารของหน่วยงานควรสนับสนุนให้ผู้รับผิดชอบในการจัดทำบัญชีของหน่วยงานได้รับการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับหลักการบัญชีอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเมื่อกรมบัญชีกลางจัดอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในระบบ GFMS และให้ติดตามหนังสือชักชวนความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติทางบัญชีให้ทันกับสถานการณ์จาก Website ของกรมบัญชีกลางที่ www.cgd.go.th

- ในกรณีที่มีการหมุนเวียนงาน (Job Rotation) หรือมอบหมายให้พนักงานราชการเป็นผู้จัดทำบัญชีและรายงานการเงิน ควรมีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้รับผิดชอบคนใหม่ก่อน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน และต้องมีการกำกับติดตามอย่างใกล้ชิด

- ควรจัดทำผังทางเดินของงาน (Work Flow) สำหรับงานการเงินและบัญชี พร้อมทั้งมอบหมายผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน และชักชวนทำความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ให้ถือปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนด เพื่อให้เอกสารไม่สูญหาย และถูกนำมาบันทึกบัญชีโดยครบถ้วน

2. ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Compliance Audit)

2.1 เงินตรองราชการ

จากการตรวจสอบทะเบียนคุมเงินตรองราชการของ 6 หน่วยงาน(ไม่รวมนิคมโนนสมบูรณ์) พบว่า ทุกหน่วยงานบันทึกรายการในทะเบียนคุมเงินตรองราชการถูกต้องครบถ้วน เป็นปัจจุบัน หน่วยงานที่มีลูกหนี้ส่งใช้คืนเงินยืมได้ทันตามกำหนดเวลา ไม่มีลูกหนี้ค้างนาน มีเพียง 3 หน่วยงาน คือ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 จังหวัดอุบลราชธานี สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 8 จังหวัดนครสวรรค์ และศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลงที่ 7.2 มุกดาหาร สำหรับหน่วยงานอื่นที่เหลือพบว่า มีลูกหนี้เงินยืมส่งใช้คืนเงินยืมล่าช้าเกินกำหนดในสัญญา

นอกจากนี้ยังพบว่ามีกรณีไม่ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินตรองราชการ พ.ศ.2547 และ หนังสือกรมบัญชีกลางที่ กค 0423.3/ว 439 ลงวันที่ 2 ธันวาคม 2552 ได้แก่

- ไม่มีการตรวจสอบรายการเคลื่อนไหวในทะเบียนคุมเงินตรองราชการเป็นประจำทุกวัน
- บางหน่วยงานไม่ได้จัดทำรายงานฐานะเงินตรองราชการและงบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารทุกวันสิ้นเดือน หรือจัดทำไว้แต่ไม่ได้จัดส่งรายงานฐานะเงินตรองราชการ และงบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคาร ณ วันสิ้นเดือน ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ไปพร้อมกับรายงานการเงินที่กำหนดให้ส่งภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป

เมื่อตรวจสอบกระบวนการจ่ายเงินยืมและการรับชดใช้คืนเงินยืม พบว่าในการจ่ายเงินยืมของบางหน่วยงานมีการอนุมัติเงินยืมให้ผู้ยืมตามสัญญาใหม่ โดยที่ยังไม่ชดใช้คืนเงินยืมสัญญาเก่า ซึ่งเป็นการ

ไม่ปฏิบัติตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2551 หมวด 5 การจ่ายเงินยืม

ผลกระทบ

- การไม่ตรวจสอบรายการเคลื่อนไหวในทะเบียนคุมเงินทดรองราชการเป็นประจำทุกสิ้นวันทำการ ทำให้เมื่อเกิดข้อผิดพลาดในการบันทึกรายการ และหากปล่อยให้เวลาล่วงมาเป็นเวลานาน ก็ไม่สามารถค้นหาสาเหตุและแก้ไขได้ในระยะเวลาจำกัด และอาจเป็นช่องทางให้เกิดการทุจริตได้

- การไม่จัดทำรายงานฐานะเงินทดรองราชการทุกสิ้นเดือน พร้อมรายละเอียดประกอบรายงานเสนอผู้อำนวยการนั้น ทำให้ผู้บริหารไม่ทราบว่า ฐานะเงินทดรองราชการของหน่วยงานมีปัญหาเรื่องสภาพคล่องหรือไม่ การบริหารเงินทดรองราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการดำเนินงานของหน่วยงานหรือไม่

- การอนุมัติเงินยืมให้ผู้ยืมตามสัญญาใหม่ โดยที่ยังไม่ได้ชดใช้คืนเงินยืมสัญญาเก่า และการไม่เร่งรัดติดตามลูกหนี้ให้ชดใช้คืนเงินยืมภายในเวลาที่กำหนด ทำให้บุคลากรขาดวินัยทางการเงินส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการบริหารเงินงบประมาณของหน่วยงานด้วยเพราะไม่มีหลักฐานหรือใบสำคัญที่ลูกหนี้ส่งใช้ มาตั้งเบิกจากเงินงบประมาณเพื่อชดใช้เงินทดรองราชการ

สาเหตุ

- บางหน่วยงานมีการหมุนเวียนเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบในการควบคุมเงินทดรองราชการยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการบันทึกควบคุมเงินทดรองราชการที่เพียงพอ ในขณะที่บางหน่วยงานก็มอบหมายให้ผู้รับผิดชอบในการควบคุมเงินทดรองราชการ ดำเนินการเกี่ยวกับลูกหนี้เงินยืมราชการด้วย ทำให้เกิดความสับสนในการควบคุมลูกหนี้เงินยืมทั้ง 2 ประเภท

- หลายหน่วยงานยังไม่ได้มีการแต่งตั้งผู้ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบรายการเคลื่อนไหวในทะเบียนคุมเงินทดรองราชการ ในขณะที่ฝ่ายบริหารของหน่วยงานก็ไม่มีกรกำกับดูแลการปฏิบัติงานในภาพรวมด้วย

ข้อเสนอแนะ

- ทุกหน่วยงานควรต้องทบทวนการควบคุมภายในเกี่ยวกับการบริหารเงินทดรองราชการทั้งระบบ ตั้งแต่การรับ-จ่ายเงินยืม การส่งใช้คืนเงินยืม การติดตามทวงถามลูกหนี้เมื่อครบกำหนด การควบคุมเงินทดรองราชการ จนถึงการจัดทำรายงานฐานะเงินทดรองราชการ โดยให้ยึดถือระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการ พ.ศ. 2547 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2551 และหนังสือกรมบัญชีกลางที่ กค 0423.3/ ว 439 ลงวันที่ 2 ธันวาคม 2552 เป็นแนวทางในการสร้างมาตรฐานหรือกิจกรรมควบคุม

- จัดทำคำสั่งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับปฏิบัติงาน หรือประเภทวิชาการ ระดับปฏิบัติการขึ้นไป เป็นผู้ตรวจสอบรายการเคลื่อนไหวในทะเบียนคุมเงินทดรองราชการให้เป็นประจำทุกวัน

2.2 ลูกหนี้เงินยืมราชการ

จากการตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับลูกหนี้เงินยืมราชการ พบว่าบางหน่วยงานปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2551 หมวด 5 การจ่ายเงินยืม ได้แก่

- ลูกหนี้เงินยืมราชการที่ปรากฏยอดคงเหลือในบัญชีปัจจุบัน ยังเป็นลูกหนี้ของปีงบประมาณ 2551 และ 2552 ซึ่งเมื่อตรวจสอบหลักฐานพบว่าส่วนใหญ่เป็นการยืมเงินในช่วงสิ้นปีงบประมาณ และลูกหนี้บางรายมีการส่งใช้คืนเงินยืมแล้ว แต่เจ้าหน้าที่ไม่ได้ออกหลักฐานการรับชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ จึงไม่ได้จัดทำใบสำคัญลงบัญชีล้างหนี้เงินยืม และมีบางรายก็ยังไม่ได้มีการชำระหนี้แต่อย่างใด

- อนุมัติเงินยืมราชการในการจัดประชุม อบรม สูงเกินความจำเป็นทำให้มีการส่งใช้คืนเป็นเงินสดเกินกว่าร้อยละ 30 ของวงเงินที่ยืม

ผลกระทบ

- การรับชำระคืนเงินยืม แต่ไม่ออกหลักฐานและไม่บันทึกรายการล้างหนี้ รวมถึงไม่ติดตามทวงถามลูกหนี้ที่ค้างเกินกำหนด เป็นการละเลยการปฏิบัติงานของผู้รับผิดชอบ หากเป็นเหตุให้ราชการเสียหาย นอกจากต้องชดใช้เงินคืนแล้ว เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบอาจต้องรับโทษปรับทางปกครอง ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. 2544 ด้วย

- การอนุมัติเงินยืมราชการในการจัดประชุม อบรม สูงเกินความจำเป็นทำให้มีการส่งใช้คืนเป็นเงินสดเกินกว่าร้อยละ 30 ของวงเงินที่ยืม แสดงให้เห็นถึงการไม่มีระบบบริหารจัดการเรื่องการให้ยืมเงินราชการ นอกจากนั้นยังเป็นความเสี่ยงในเรื่องความปลอดภัยของผู้ยืมที่เก็บรักษาเงินในระหว่างการประชุม อบรมดังกล่าวด้วย

สาเหตุ

- ในช่วงสิ้นปีงบประมาณของทุกปี หน่วยงานจะเร่งรีบในการเบิกจ่ายเงินให้ทันภายในปีงบประมาณ โดยมีการยืมเงินราชการเป็นจำนวนมาก ในขณะที่ผู้รับผิดชอบอาจมีภาระงานด้านอื่น จึงไม่ได้ดำเนินการล้างหนี้ เมื่อลูกหนี้ส่งใช้คืนเงินยืม ประกอบกับไม่มีการควบคุม กำกับติดตามการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวด้วย

- เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบขาดความเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และอาจไม่ทราบถึงผลกระทบที่อาจเกิดจากการไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ

ข้อเสนอแนะ

- ต้องมีการทบทวนการดำเนินงานเกี่ยวกับลูกหนี้เงินยืมราชการเสียใหม่โดยเริ่มตั้งแต่การจัดทำสัญญายืม การเก็บรักษาสัญญายืม การรับชำระหนี้เงินยืม การเร่งรัดติดตามให้ลูกหนี้ชดใช้ตามสัญญา การบันทึกรายการในทะเบียนคุมลูกหนี้ การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับลูกหนี้เงินยืม และการจัดทำรายงานเสนอผู้บริหาร ซึ่งในแต่ละขั้นตอนก็ควรมีการกำกับติดตามการปฏิบัติอย่างจริงจัง และเป็นรูปธรรม เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาดังกล่าวอีก และเป็นการป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้

- ผู้บริหารของหน่วยงานอาจต้องทำความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่การเงินให้ทราบถึงโทษปรับทางปกครองในกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการโดยเฉพาะระเบียบทางการเงิน

2.3 การควบคุมพัสดุ ตรวจสอบการจัดทำทะเบียนคุมครุภัณฑ์ของหน่วยงาน พบว่าทุกหน่วยงานมีการบันทึกรายการครุภัณฑ์ในทะเบียนคุมทรัพย์สิน (ระบบมือ) ไม่ถูกต้อง ทำให้รายงานสินทรัพย์คงเหลือในระบบ GFMS มียอดไม่ตรงกับสินทรัพย์คงเหลือในทะเบียนคุมทรัพย์สิน และมีบางหน่วยงานยังตรวจสอบพัสดุประจำปีงบประมาณ 2552 ไม่แล้วเสร็จ ซึ่งเป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.2535 และแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 155

ผลกระทบ

- การบันทึกรายการครุภัณฑ์ในทะเบียนคุมทรัพย์สิน (ระบบมือ) ไม่ถูกต้อง ทำให้ไม่สามารถใช้ในการควบคุมทรัพย์สินของหน่วยงานได้ และรายงานสินทรัพย์ที่มียอดไม่ตรงกันกับในระบบ GFMS ทำให้มูลค่ารวมสุทธิของทรัพย์สินในงบการเงินไม่ถูกต้อง

- การตรวจสอบพัสดุประจำปีงบประมาณ 2552 ไม่แล้วเสร็จทำให้ผู้บริหารไม่มีข้อมูลในการบริหารพัสดุ ครุภัณฑ์ของหน่วยงาน โดยเฉพาะครุภัณฑ์ที่หมดอายุการใช้งาน ไม่คุ้มกับการซ่อมบำรุงต้องจำหน่ายออกจากทะเบียนครุภัณฑ์

สาเหตุ เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในระดับปฏิบัติ ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการบันทึกทะเบียนคุมทรัพย์สิน ในขณะที่ไม่มีการกำกับ ติดตาม หรือสอบถามการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ รวมถึงการติดตามผลการตรวจสอบของคณะกรรมการตรวจสอบพัสดุ ด้วย

ข้อเสนอแนะ

- ผู้บริหารของหน่วยงานควรกำชับให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการจัดทำทะเบียนคุมทรัพย์สิน บันทึกรายการให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน โดยศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติ หรือหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเร่งรัดติดตามรายงานผลการตรวจสอบพัสดุประจำปีของคณะกรรมการด้วย

- หน่วยงานควรประสานงานกับกองคลัง เพื่อขอให้กองคลังเรียกรายงานสินทรัพย์รายตัวของหน่วยงานในระบบ GFMS จากเครื่อง Terminal แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้องกับสินทรัพย์ในทะเบียนทรัพย์สิน (ระบบมือ) ว่ามียอดตรงกันหรือไม่ หากมีข้อคลาดเคลื่อนให้รีบประสานกับกองคลังเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องต่อไป

2.4 เงินบำรุง จากการตรวจสอบการรับ - จ่ายเงินบำรุง ทุกหน่วยงานมีการบันทึกรายการไว้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน หลักฐานประกอบการรับ - จ่าย ครบถ้วน และพบข้อสังเกตเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- การจัดทำรายงานการรับ - จ่ายเงินบำรุง ไม่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเงินบำรุง พ.ศ.2536

- รายได้เงินบำรุงนำฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์เกินวงเงินที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลัง

- ลูกหนี้เงินยืมจากเงินบำรุงค้างนาน

- การจัดซื้อครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์จากเงินบำรุง โดยไม่ได้จัดทำรายงานการจัดการระบบคอมพิวเตอร์และเครือข่ายเสนอให้ผู้บริหารสารสนเทศระดับสูงประจำกรมลงนามรับรอง เพื่อเสนอคณะกรรมการบริหารและจัดการระบบคอมพิวเตอร์ของกระทรวงสาธารณสุขให้ความเห็นชอบ ก่อนการดำเนินงาน

3. ด้านการตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน (Performance Audit)

3.1 ตรวจสอบผลการดำเนินงานโครงการ ปีงบประมาณ 2552

จากการสุ่มเลือกตรวจบางโครงการ โดยพิจารณาจากโครงการที่มีวงเงินงบประมาณสูง พบว่าทุกโครงการมีผลการดำเนินการได้ตามเป้าหมาย มีรายงานสรุปผลการดำเนินงานที่ชัดเจน มีเพียงบางโครงการเท่านั้นที่ไม่ได้จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานไว้ จากการตรวจสอบพบข้อสังเกตเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินของโครงการ ดังนี้

- มีการเบิกค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการไม่เป็นไปตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กรมควบคุมโรคกำหนด เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พัก ค่าสมนาคุณวิทยากร ค่าตอบแทนคณะกรรมการตัดสินการประกวดแข่งขัน เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่าการเบิกค่าใช้จ่ายอื่นในการอบรมที่ไม่เหมาะสม เช่น การจัดซื้อ Handy Drive แจกให้แก่ผู้เข้าประชุม อบรมด้วย

- โครงการที่มีกิจกรรมประชุม อบรม ผู้รับผิดชอบไม่ได้เขียนโครงการประชุม/ อบรม/ สัมมนาเพื่อขออนุมัติก่อนการดำเนินงาน ซึ่งไม่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการฝึกอบรม การจัดงานและการประชุมระหว่างประเทศ พ.ศ. 2549 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- มีการนำเงินงบประมาณเหลือจ่ายของโครงการอื่นมาใช้ในการดำเนินงานโครงการ โดยไม่ได้ขออนุมัติกรมเพื่อปรับแผน นอกจากนี้ยังพบว่าเกือบทุกหน่วยงานบันทึกข้อมูลผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายเงินในระบบ Estimates ไม่เป็นปัจจุบัน ซึ่งบางหน่วยงานก็มีการจัดทำทะเบียนคุมงบประมาณโครงการด้วยระบบมือควบคู่ไปด้วย

ผลกระทบ

- การเบิกค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานไม่เป็นไปตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กรมควบคุมโรคกำหนด เมื่อตรวจสอบพบและถูกหักหัวงเรียกเงินคืน มักเกิดความยุ่งยากในการทวงถามโดยเฉพาะในกรณีจ่ายเงินให้แก่บุคคลนอกสังกัด หรือในกรณีที่ต้องขออนุมัติกรมเป็นกรณีพิเศษสำหรับค่าใช้จ่ายที่จ่ายสูงกว่าหลักเกณฑ์ที่กรมกำหนด ซึ่งหากไม่ได้รับอนุมัติต้องเรียกเงินคืนเช่นเดียวกัน
- การดำเนินงานโครงการที่มีกิจกรรมการประชุม/ อบรม/ สัมมนา โดยที่ไม่ได้เขียนโครงการรองรับ ทำให้ไม่ทราบถึงความเป็นมา วัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินงาน กลุ่มเป้าหมาย ประโยชน์ และการวัดผลสำเร็จของการดำเนินงานโครงการด้วย
- การไม่ขออนุมัติปรับแผนและการบันทึกข้อมูลผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายเงินในระบบ Estimates ไม่เป็นปัจจุบัน ทำให้ระบบบริหารงบประมาณของกรมควบคุมโรคไม่เกิดประสิทธิภาพ ผู้บริหารไม่สามารถใช้ข้อมูลในระบบเพื่อประกอบการตัดสินใจได้ และทำให้เกิดความคุ้มค่าในการลงทุนเพื่อจัดหาและพัฒนาระบบดังกล่าว

สาเหตุ

- ผู้รับผิดชอบโครงการยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่กรมควบคุมโรคกำหนด ในขณะที่เจ้าหน้าที่การเงินที่ทำหน้าที่ตรวจสอบใบสำคัญก่อนการเบิกจ่ายของหน่วยงานก็ยังขาดความเข้าใจและขาดความแม่นยำ ไม่สามารถให้คำปรึกษาแก่ผู้ปฏิบัติได้
- กลุ่มส่งเสริมวิชาการของหน่วยงาน ยังขาดการกำกับติดตามการรายงานในระบบบริหารงบประมาณ (Estimates) ของหน่วยงาน ประกอบกับระบบดังกล่าวยังมีปัญหาในการใช้งาน จึงทำให้ผู้ใช้ระบบไม่มั่นใจ แต่เลือกที่จะรายงานด้วยระบบมือมากกว่า

ข้อเสนอแนะ

- ควรมีการซักซ้อมความเข้าใจแก่ผู้รับผิดชอบโครงการ ให้ความสำคัญกับการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามกฎระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่กรมควบคุมโรคกำหนด
- ควรมีการทบทวนกระบวนการตรวจสอบใบสำคัญ เพื่อลดข้อผิดพลาดในการเบิกจ่าย และควรกำหนดแผนการพัฒนาสมรรถนะของเจ้าหน้าที่การเงิน โดยมีการสรุปสาระสำคัญของระเบียบฯ ที่เกี่ยวข้อง นำมาถ่ายทอดหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อป้องกันมิให้เกิดข้อผิดพลาด หรือเกิดข้อผิดพลาดน้อยลง
- กลุ่มส่งเสริมวิชาการของหน่วยงาน ต้องกำกับติดตามการรายงานในระบบบริหารงบประมาณ (Estimates) ของหน่วยงานให้เป็นปัจจุบัน และประสานงานกับกองแผนงานเมื่อเกิดปัญหาในการใช้งาน เพื่อให้มีการบันทึกข้อมูลได้ครบถ้วน ถูกต้อง ทันเวลา ผู้บริหารสามารถใช้ข้อมูลในระบบในการบริหารงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ตรวจสอบการดำเนินงานโครงการวิจัยปีงบประมาณ 2552 พบว่าทุกโครงการมีการดำเนินการแล้วเสร็จมีรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ แต่มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

- การเบิกค่าใช้จ่ายโครงการวิจัยไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และกรอบอัตราค่าใช้จ่ายโครงการวิจัยของกรมควบคุมโรค ได้แก่ การจ่ายค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ และค่าสมนาคุณวิทยากรให้แก่นักวิจัยที่ได้รับค่าตอบแทนนักวิจัยแล้ว การจ้างวิเคราะห์ข้อมูลสูงกว่าวงเงินที่กรมกำหนด การจ่ายค่าพาหนะให้แก่ผู้เข้าประชุมซ้ำซ้อน การจัดซื้อครุภัณฑ์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการวิจัย เช่น เครื่องพิมพ์ จอ Monitor กล้องถ่ายรูป
- ไม่มีใบยินยอมของอาสาสมัครที่เข้าร่วมโครงการวิจัยให้ตรวจสอบ บางโครงการมีใบยินยอมแต่ไม่ครบถ้วน หรือไม่เก็บเอกสารดังกล่าวไว้

ผลกระทบ

- การเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการวิจัย ที่ไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และกรอบอัตราค่าใช้จ่ายโครงการวิจัย ของกรมควบคุมโรค ทำให้ต้องมีการเรียกเงินคืนในภายหลัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเป็นบุคคลภายนอก นักวิจัยอาจต้องรับภาระแทน และยังส่งผลถึงภาพลักษณ์ของนักวิจัย ซึ่งเป็นเจ้าของผลงานวิจัยด้วย

- การไม่มี “ใบยินยอมของอาสาสมัครที่เข้าร่วมโครงการวิจัย” ให้ตรวจสอบทำให้ไม่มั่นใจได้ว่าการจ่ายเงินชดเชยให้กับอาสาสมัครถูกต้องหรือไม่ นอกจากนั้นการที่นักวิจัยไม่ได้ให้อาสาสมัคร เช่นชื่อในใบยินยอมฯ หรือเซ็นไม่ครบตามจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้ในโครงการ อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผลงานวิจัย และหากมีการฟ้องร้องเกิดขึ้น ก็จะไม่มียกเว้นหลักฐานใดยืนยันว่ามีกรยินยอมให้ข้อมูลในการทำวิจัย

สาเหตุ นักวิจัยยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักเกณฑ์และกรอบอัตราค่าใช้จ่ายในการวิจัย กรมควบคุมโรคที่กำหนดให้หน่วยงานในสังกัดกรมถือปฏิบัติ ในขณะที่เจ้าหน้าที่การเงินที่ทำหน้าที่ตรวจสอบใบสำคัญก่อนการเบิกจ่ายของหน่วยงานก็ยังขาดความเข้าใจและขาดความแม่นยำ ไม่สามารถให้คำปรึกษาแก่นักวิจัยได้

ข้อเสนอแนะ

- ควรกำชับ ให้นักวิจัยทุกคนให้ความสำคัญและถือปฏิบัติตามโครงการวิจัยที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยกรมควบคุมโรคอย่างเคร่งครัด เพื่อให้การดำเนินงานวิจัยมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ประหยัด ผลงานมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

- ควรมีการซักซ้อมความเข้าใจระหว่างนักวิจัยและเจ้าหน้าที่การเงินในการตรวจสอบหลักฐานการจ่ายเงินโครงการวิจัย เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และกรอบอัตราค่าใช้จ่ายโครงการวิจัยที่กรมควบคุมโรคกำหนด เพื่อลดข้อผิดพลาดในการเบิกจ่ายหรือถูกเรียกเงินคืน ในกรณีที่การเบิกจ่ายไม่เป็นไปตามระเบียบ และหากพบปัญหาในการดำเนินงานหรือการเบิกจ่าย ควรขอคำปรึกษามาที่กลุ่มตรวจสอบภายใน หรือสำนักจัดการความรู้

การสอบทานระบบควบคุมภายใน

ได้สอบทานการประเมินผลการควบคุมภายในของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ทั้ง 5 แห่ง สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2552 ผลการสอบทานพบว่า การประเมินผลการควบคุมภายในเป็นไปตามวิธีการที่กำหนด แต่พบข้อสังเกตว่าการวิเคราะห์ความเสี่ยงในด้านการดำเนินงาน (Operation) ด้านการรายงานทางการเงิน (Financial) และด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง (Compliance) ยังไม่ครอบคลุมพบข้อสังเกตดังนี้

1. ด้านการดำเนินงาน (Operation) ยังไม่ได้มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงและกิจกรรมในการควบคุมทางการเงิน ไว้สำหรับประเด็นต่าง ๆ เช่น

- การควบคุมการยืมเงินราชการ
- การตรวจสอบหลักฐานการจ่ายในการจัดประชุม อบรม สัมมนา
- การตรวจสอบหลักฐานการจ่ายในโครงการวิจัย
- การรับเงินรายได้เงินบำรุงในแต่ละวัน

2. ด้านการรายงานทางการเงิน (Financial) ยังไม่ได้มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการรายงานทางการเงินไว้ และไม่ได้กำหนดกิจกรรมการควบคุมไว้ด้วย จากการสอบทานการจัดทำบัญชีและรายงานการเงิน พบว่ายังมีจุดอ่อนในเรื่องการจัดทำบัญชีในระบบมือไม่เป็นปัจจุบัน และงบทดลองในระบบมือและระบบ GFMIS ไม่ถูกต้องตรงกันโดยไม่มีการสอบทาน

3. ด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง (Compliance) มีการกำหนดกิจกรรมการควบคุมไว้ไม่ครอบคลุมความเสี่ยง บางหน่วยงานจัดทำไว้เฉพาะเรื่องการเงิน และการจัดซื้อจัดจ้าง เท่านั้น แต่จากการสอบถามพบว่ายังมีจุดอ่อน การเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการประชุมอบรม สัมมนา และ ค่าใช้จ่ายในการวิจัย ที่ยังไม่ถูกต้องตามระเบียบและหลักเกณฑ์ กรอบอัตราค่าใช้จ่ายที่กรมควบคุมโรคกำหนด

กำหนดเวลาการเสนอรายงานผลการตรวจสอบ

กลุ่มตรวจสอบภายใน ได้กำหนดระยะเวลาในการเสนอรายงานผลการปฏิบัติงาน (รายงานการตรวจสอบ) ภายหลังจากเสร็จสิ้นภารกิจการตรวจสอบ เพื่อเสนออธิบดีภายใน 15 วันนับจากวันสิ้นเดือนที่เข้าตรวจสอบ และสำเนารายงานแจ้งหน่วยงาน, รองอธิบดีที่กำกับดูแลหน่วยงาน และคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการประจำกระทรวงสาธารณสุข

สำหรับปีงบประมาณรายจ่าย 2553 (รอบ 6 เดือนแรก) กลุ่มตรวจสอบภายใน สามารถเสนอรายงานผลการตรวจสอบได้ทันภายในเวลาที่กำหนดครบทุกรายงาน

ระบบการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงาน

เพื่อให้มั่นใจได้ว่า รายงานผลการตรวจสอบได้ถูกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น กลุ่มตรวจสอบภายในจัดให้มีระบบติดตามผลการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะโดยกำหนดให้หน่วยงานเมื่อได้รับรายงานผลการตรวจสอบแล้ว ต้องรายงานผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะในรายงานของผู้ตรวจสอบภายในให้กรมควบคุมโรคทราบ ภายใน 30 วัน นับจากวันที่ได้รับรายงานผลการตรวจสอบ โดยมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบในการติดตามผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายใน จากหน่วยงานอย่างเป็นขั้นตอน และนำมารายงานในที่ประชุมของกลุ่มตรวจสอบภายใน ซึ่งในรอบ 6 เดือนแรก (ถึงวันที่ 30 เมษายน 2553) มีหน่วยงานรายงานผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะในรายงานกลับมาแล้วภายในเวลาที่กำหนด 5 หน่วยงานอีก 4 หน่วยงานยังไม่ถึงกำหนดการรายงานผล

ปัญหาอุปสรรค

1. เนื่องจากกลุ่มตรวจสอบภายในมีข้อจำกัดในเรื่องเวลาและบุคลากร การจัดทำแผนการตรวจสอบประจำปี 2553 จึงไม่สามารถจัดทำแผนเข้าตรวจสอบได้ครอบคลุมทุกหน่วยงาน ในการเลือกหน่วยงานที่เข้าตรวจสอบ กลุ่มตรวจสอบภายในใช้ผลจากการประเมินความเสี่ยงเพื่อการวางแผนตามแนวทางของกรมบัญชีกลางที่กำหนด โดยเลือกหน่วยงานที่มีค่าคะแนนความเสี่ยงสูงมาจัดทำแผนเท่านั้น ซึ่งหากเกิดปัญหาการทำงานที่บกพร่องผิดพลาด และเกิดความเสียหายกับหน่วยงานที่ไม่ได้กำหนดไว้ในแผน อาจจะไม่สามารถป้องกันหรือแก้ไขปัญหาได้ทันการณ์

2. การรายงานผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะในรายงานการตรวจสอบของหน่วยงาน ที่ตอบกลับมา ถึงแม้จะรายงานว่ามีปฏิบัติตามข้อเสนอแนะแล้ว แต่ในบางเรื่องก็ไม่สามารถให้ความมั่นใจได้ว่า หน่วยงานได้นำไปปฏิบัติจริงตามที่ปรากฏในรายงานหรือไม่

3. การตรวจสอบผลการดำเนินงานโครงการของบางหน่วยงาน พบว่าผู้รับผิดชอบโครงการมีการจัดเตรียมเอกสารไว้แต่ต้องเดินทางไปราชการเพื่อปฏิบัติงานตามแผนงานโครงการ จึงทำให้ผู้ตรวจสอบภายในไม่สามารถสอบถามข้อมูล หรือขอเอกสารประกอบผลการดำเนินงานหรือการเบิกจ่ายเพิ่มเติมจากผู้รับผิดชอบโครงการโดยตรงได้ และผู้ที่ทำการแทนก็ไม่สามารถหาหลักฐานหรือข้อมูลได้เช่นกัน จึงมีข้อจำกัดในการแสดงความเห็นในรายงานการตรวจสอบ

4. ความน่าเชื่อถือในศักยภาพของกลุ่มตรวจสอบภายใน เนื่องจากตำแหน่งของผู้ตรวจสอบภายในทั้งในระดับหัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน และทีมงาน ที่ตำแหน่งยังไม่เทียบเท่ากับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจ จึงอาจจะไม่ได้รับการยอมรับจากหน่วยรับตรวจ หรือผู้รับการตรวจ หรือผู้รับผิดชอบโครงการ

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารควรสนับสนุนและผลักดันให้ทุกหน่วยงานมีการพัฒนาระบบควบคุมภายในของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การควบคุมนั้นมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ สามารถลดความเสี่ยงหรือค้นพบข้อผิดพลาดและปรับปรุงแก้ไขได้โดยหน่วยงานเองในเวลารวดเร็ว ไม่ให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงาน เพราะการควบคุมภายในที่ดี เป็นพื้นฐานที่สำคัญเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้

2. ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับรายงานผลการตรวจสอบและใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงาน เร่งรัดติดตามการดำเนินงาน และนำข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ของผู้ตรวจสอบไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

3. เพื่อให้การตรวจสอบผลการดำเนินงานโครงการ (Performance Audit) เกิดประโยชน์สูงสุด ควรกำชับให้ผู้รับผิดชอบโครงการที่กลุ่มตรวจสอบภายในได้มีหนังสือแจ้งล่วงหน้าแล้ว ให้หลีกเลี่ยงการปฏิบัติภารกิจนอกสำนักงานในช่วงที่ตรงกับกำหนดวันเข้าตรวจสอบ และจัดเตรียมเอกสารตามที่ได้ระบุไว้ในหนังสือแจ้งกำหนดการเข้าตรวจไว้ให้พร้อม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในเรื่องของเวลา และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อหน่วยรับตรวจด้วย

กลุ่มตรวจสอบภายใน กรมควบคุมโรค
วันที่ ๒3 เมษายน 2553

รายงานผลการตรวจสอบกองทุนโลก
ปีงบประมาณรายจ่าย 2553
รอบ 6 เดือนแรก (ตุลาคม 2552 – มีนาคม 2553)
กลุ่มตรวจสอบภายใน กรมควบคุมโรค

ผลการปฏิบัติงาน

รอบ 6 เดือนแรก ดำเนินการตรวจสอบได้ครบทั้ง 2 หน่วยงาน ได้แก่

1. สำนักงานบริหารโครงการกองทุนโลก
 - โครงการกองทุนโลก กรมควบคุมโรค-ด้านเอดส์ รอบที่ 1 ระยะต่อเนื่อง
 - โครงการกองทุนโลก กรมควบคุมโรค-ด้านมาลาเรีย รอบที่ 7 ปีที่ 1
 - โครงการกองทุนโลก กรมควบคุมโรค-ด้านวัณโรค รอบที่ 6
2. สำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง - กองทุนโลกด้านมาลาเรีย-รอบ 7

ขอบเขตการตรวจสอบ

1. รายงานการเงินและการบันทึกบัญชี
2. ลูกหนี้เงินยืม
3. ใบสำคัญคู่จ่าย
4. การจัดซื้อครุภัณฑ์/ Health Product

สรุปประเด็นที่ตรวจพบ แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการเงินการบัญชี (Financial Audit)

ตรวจสอบการบันทึกบัญชีและรายการเงินของ 2 หน่วยงาน พบว่าบันทึกบัญชีเป็นปัจจุบัน สำนักงานบริหารโครงการกองทุนโลก สามารถจัดทำงบการเงิน 30 กันยายน 2552 ของโครงการทั้ง 3 ด้าน และผู้สอบบัญชีได้มีการรับรองงบการเงินเรียบร้อยแล้ว สำหรับสำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง ยังจัดทำงบการเงิน 30 กันยายน 2552 ของโครงการไม่แล้วเสร็จ

ในการตรวจสอบพบประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีที่ส่งผลกระทบต่อรายงานการเงินโครงการกองทุนโลก หลายประการด้วยกัน คือ

- การจัดทำบัญชีไม่ถูกต้องตามหลักการบัญชี
- หลักฐานประกอบการบันทึกบัญชีไม่ครบถ้วน ไม่มีหลักฐานการจ่ายแนบกับใบสำคัญการลงบัญชี เช่นใบเสร็จรับเงิน ใบสำคัญรับเงิน ซึ่งพบในส่วนของสำนักบริหารงานกองทุนโลก ด้านเอดส์ ไม่มีหลักฐาน 11 รายการเป็นเงิน 8,202,903.02 บาท
- ไม่ได้ตรวจนับวัสดุคงเหลือประจำปี 2552 เพื่อปรับปรุงบัญชีสิ้นปี
- บันทึกทะเบียนคุมครุภัณฑ์ ไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน และการคำนวณค่าเสื่อมราคาประจำปี 2552

ไม่ถูกต้องด้วย

ผลกระทบ จากประเด็นปัญหาดังกล่าวทำให้งบการเงินที่หน่วยงานจัดทำไว้มีความคลาดเคลื่อน การไม่ตรวจนับวัสดุคงเหลือสิ้นปี การจัดทำทะเบียนคุมครุภัณฑ์ไม่ถูกต้อง เป็นผลให้การคำนวณค่าเสื่อมราคาประจำปีไม่ถูกต้อง ทำให้รายการสินทรัพย์ในงบการเงินของโครงการคลาดเคลื่อน ไม่เป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป สำหรับหลักฐานการบันทึกบัญชีไม่ครบถ้วนนั้น ทำให้ไม่อาจมั่นใจได้ว่าการจ่ายเงินดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ และอาจเกิดความเสียหายทางการเงินได้ หากเอกสารดังกล่าวสูญหาย ซึ่งหน่วยงานต้องกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น

สาเหตุ เจ้าหน้าที่การเงินการบัญชีของโครงการ บางคนยังขาดความละเอียด รอบคอบในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของนักบัญชีที่ดี ในขณะที่ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่กำกับ ดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ก็ยังไม่ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ สำนักบริหารงานกองทุนโลก และ สำนักโรคติดต่อฯ โดยแอมลง ควรกำกับให้เจ้าหน้าที่การเงินการบัญชีของโครงการ เพิ่มความเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน บันทึกรายการให้ถูกต้องตามหลักการบัญชีเกณฑ์คงค้างของส่วนราชการ และที่รับรองทั่วไป ในขณะที่เดียวกันก็ต้องมีการกำกับให้ผู้ที่ทำหน้าที่ในการกำกับ ดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ดังกล่าว ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเคร่งครัด

2. ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Compliance Audit)

2.1 ลูกหนี้เงินยืม

การดำเนินการเกี่ยวกับลูกหนี้เงินยืมของโครงการ พบว่ายังมีการไม่ปฏิบัติตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2551 หมวด 5 การจ่ายเงินยืม ได้แก่

- การอนุมัติเงินยืมให้ผู้ยืมตามสัญญาใหม่ โดยยังไม่ส่งใช้คืนเงินยืมสัญญาเก่า
- เมื่อลูกหนี้ส่งชดเชคืนเงินยืมแต่เจ้าหน้าที่ไม่บันทึกกลางหนี้ในทันที
- มีลูกหนี้เงินยืมค้างชำระเกินวันที่ครบกำหนดชำระหนี้หลายราย

ผลกระทบ การอนุมัติเงินยืมให้ผู้ยืมตามสัญญาใหม่ โดยยังไม่ส่งใช้คืนเงินยืมสัญญาเก่า และมีลูกหนี้เงินยืมค้างชำระเกินวันที่ครบกำหนดชำระหนี้หลายรายนั้น ทำให้บุคลากรขาดวินัยทางการเงิน การบริหารเงินยืมไม่มีประสิทธิภาพ ไม่เกิดประโยชน์สูงสุด

สาเหตุ หน่วยงานไม่มีมาตรการในการเร่งรัดติดตามทวงถามลูกหนี้ที่ใกล้จะครบกำหนดส่งใช้คืนเงินยืม และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบก็อาจไม่ทราบถึงผลกระทบที่เกิดจากการละเลยไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ ในกรณีทำให้เกิดความเสียหายทางการเงินขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานต้องปรับปรุงกระบวนการจ่ายเงินยืม และเร่งรัดติดตามทวงถามลูกหนี้เงินยืมให้ชำระหนี้ภายในเวลาที่กำหนด
2. ให้มีการกำกับติดตามการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการยืมเงิน โดยให้ถือปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าวอย่างเคร่งครัด ด้วย

2.2 ใบสำคัญคู่จ่าย

ตรวจสอบใบสำคัญคู่จ่ายของโครงการกองทุนโลก ทั้ง 2 หน่วยงานพบว่าการเบิกค่าใช้จ่ายไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์อัตราค่าใช้จ่ายภายใต้โครงการกองทุนโลก และระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น

- เบิกค่าเบี้ยประชุม ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก ค่าพาหนะ เกินกว่าหลักฐานการจ่าย
- เบิกค่าที่พักในการปฏิบัติงานในพื้นที่ หรือประชุมอบรม แบบเหมาจ่าย (ไม่มีใบเสร็จและ Folio)
- เบิกค่าตอบแทนในการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการเกินลิสต์
- จ่ายค่าสมนาคุณวิทยากรเกินกว่าหลักเกณฑ์ ฯ

นอกจากนั้นยังพบว่าในการจัดประชุม อบรม แต่ละครั้ง จะมีการเช่ารถยนต์เพื่อใช้ในการประชุมตามวิธีการที่สศตแต่เป็นที่น่าสังเกตว่า มักใช้วิธีตกลงราคาในกรณีจำเป็นเร่งด่วน ต้องดำเนินการก่อน ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.2535 และแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 39 วรรค 2 ซึ่งข้อเท็จจริงการจัดประชุมต่าง ๆ ได้กำหนดไว้ในแผนการดำเนินงานของโครงการอยู่แล้ว ไม่ใช่ในกรณีที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้อำนาจการณไว้ก่อน

ผลกระทบ การเบิกค่าใช้จ่ายไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์อัตราค่าใช้จ่ายภายใต้โครงการกองทุนโลกที่กำหนดไว้ให้หน่วยงานที่รับเงินจากกองทุนโลกถือปฏิบัติ นั้น เป็นการไม่ปฏิบัติตามสัญญาที่ให้ไว้กับกองทุนโลก ต้องมีการเรียกเงินคืนเมื่อมีการตรวจพบ ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงการบริหารจัดการด้านการเบิกจ่ายเงินของโครงการไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

สาเหตุ

- เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบอาจไม่ทราบถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น จากการปฏิบัติงานที่ไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ฯ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผลเสียหายที่เกิดกับภาพลักษณ์ของกรมควบคุมโรค
- เจ้าหน้าที่ขาดความละเอียดรอบคอบในการตรวจสอบหลักฐานการจ่ายก่อนการเบิกจ่าย รวมทั้งไม่มีการสอบถามการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม
- เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่กำกับ ดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่กองทุนโลก ยังไม่ทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ

- หน่วยงานต้องให้ความสำคัญกับระบบกำกับติดตาม ต้องจัดให้มีการตรวจสอบ/ สอบทานการปฏิบัติงาน ด้านการเบิกจ่ายเงินอย่างเป็นระบบและให้มีการตรวจสอบ/ สอบทานให้เป็นไปตามระบบที่วางไว้ อย่างสม่ำเสมอ
- กำชับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบใบสำคัญให้ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนทุกครั้ง ก่อนการเบิกจ่าย โดยต้องถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์อัตราค่าใช้จ่ายภายใต้โครงการกองทุนโลก และระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ผู้บริหารของหน่วยงานควรเพิ่มความระมัดระวังในการใช้ดุลยพินิจในการอนุมัติจัดซื้อจัดจ้างตามวิธีการพัสดุ โดยเฉพาะการดำเนินการตามข้อ 39 วรรค 2 ต้องใช้ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน หากดำเนินการไม่ทันจะเกิดความเสียหายแก่ราชการจริง ๆ เท่านั้น

3. ด้านผลการดำเนินงาน (Performance Audit)

ตรวจสอบผลการดำเนินงานเฉพาะผลการจัดซื้อ Health Product ของโครงการกองทุนโลกด้าน มาลาเรีย-รอบ 7 ที่ดำเนินงานโดยสำนักโรคติดต่อนำโดยแมลงเท่านั้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นวัสดุวิทยาศาสตร์และ สารเคมีในการควบคุมยุงพาหะ โดยวางแผนการจัดซื้อไว้ในไตรมาสที่ 5 ของโครงการหรือ ไตรมาสแรกของ ปีงบประมาณ จากการตรวจสอบพบว่าการจัดซื้อล่าช้ากว่าแผนมาก จัดซื้อได้ตามแผนเพียงรายการเดียว คือ มุ้ง (LLINs) จำนวน 229,506 หลังเป็นเงิน 46,300,000 บาท ซึ่งเป็นวงเงินที่สูงกว่าแผนเนื่องจากผู้ขายมีการปรับราคาสูงขึ้น ส่วนสารเคมีและอุปกรณ์ทางห้องปฏิบัติการยังไม่ได้จัดซื้อ

ผลกระทบ การจัดซื้อที่ล่าช้ากว่าแผนอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานโครงการที่สำนักฯ ได้ทำ สัญญาไว้กับผู้ให้ทุน ทำให้ไม่สามารถสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ และสารเคมีต่าง ๆ ให้แก่กลุ่มเป้าหมายได้ทันเวลา

สาเหตุ

- สำนักฯ ไม่มีระบบการเร่งรัดการจัดซื้อ และการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามแผน
- ผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนการจัดซื้อ ไม่ใช้ข้อมูลผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา นำมา ประกอบในการจัดทำแผนการจัดซื้อ เพราะผลการจัดซื้อที่ผ่านมาจะจัดซื้อได้ในช่วงไตรมาสที่ 2 ถึง 4 ของปีงบประมาณ หรือในไตรมาสที่ 6 - 8 ของโครงการ

ข้อเสนอแนะ สำนักฯ ควรนำเครื่องมือการบริหารความเสี่ยงมาใช้ในการควบคุมความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ทำให้การดำเนินงานต่างๆ ของโครงการกองทุนโลก ไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยให้มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงให้ครอบคลุมทุกกระบวนการตั้งแต่ขั้นตอนในการวางแผน การดำเนินงานตามแผน และการประเมินผลโครงการ เพื่อกำหนดมาตรการควบคุมความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งอาจช่วยลด ความเสียหายที่เกิดจากการดำเนินงานที่ไม่เป็นไปตามแผนของโครงการฯ ในปีต่อไป ได้

การติดตามประเมินผล : กลุ่มตรวจสอบภายในได้กำหนดให้หน่วยงาน ทั้ง 2 แห่ง รายงานผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะจากรายงานการตรวจสอบ ให้กรมควบคุมโรคทราบภายใน 30 วันนับจากวันที่ได้รับรายงาน ซึ่งทั้ง 2 หน่วยงานได้รายงานผลฯ กลับมาว่าได้ดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะพร้อมหลักฐานประกอบการดำเนินงาน ซึ่งกลุ่มตรวจสอบภายในได้เสนอผลการดำเนินงานให้อธิบดีกรมควบคุมโรคทราบเรียบร้อยแล้ว.

กลุ่มตรวจสอบภายใน กรมควบคุมโรค
วันที่ ๒3 เมษายน 2553